

Železniční most v Porajówě

Kamenný železniční most přes Lužickou Nisu je jedním z největších a nejstarších železničních mostů v Německu. Viadukt je 745 metrů dlouhý, 18 metrů vysoký a řeku Nisu překonává 39 mostními oblouky. Spojuje polský Porajów s německou Žitavou. Na stavbu byl použit želez z lomu Schülertal a pískovec z Jonsdorfu, Waltersdorfu a Schanzendorfu.

Soutok Nisy a Mandavy

Na jihozápadním okraji Žitavy se stéká řeka Mandava pramenící v Labských pískovcích poblíž Rumburku s Nisou přitékající z Jizerských hor. Odtud tvoří polsko-německou hranici až k soutoku s Odrou.

Hnědouhelný důl Turów

Důl Turów se rozkládá na ploše 28 km² v Žitavské pánvi mezi řekami Lužickou Nisou a Miedziankou. Spolu s nadloží a popílkovištěm má rozlohu přibližně 50 km². Hloubka těžební jámy má dosáhnout 300 m, tedy přibližně hladiny moře.

V důsledku těžby hnědého uhlí zcela zanikly obce Strzegomice, Biedzychowice Górne, Gościszów, Rybarzowice a Pasternik. Téměř zcela zpusťeny byly také obce Turoszów, Zatonie a Wigancice Żytawskie.

Geopark v Hrádku nad Nisou

Geopark zřídilo Město Hrádek nad Nisou v rámci partnerské spolupráce s městem Bogatynia, v jehož části Jasna Góra se obdobný geopark také nachází. Najdeme ho v Oldřichovské ulici vedle mateřské školy. Jeho hlavním cílem je přiblížit návštěvníkům horniny vyskytující se v Trojzemí a v Libereckém kraji.

Uvidíte zde vzorky vyvřelých, přeměněných i usazených hornin - žulu, čedič, melafyr, břidlice, pískovec a další.

TAJENKU se dozvíte, pokud seřadíte místa na fotografiích v pořadí, jak jste se s nimi na cestě setkali.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

Krajinou hnědého uhlí

questová trasa Hrádek nad Nisou - Sieniawka - Turów - Oldřichov na Hranicích - Hrádek nad Nisou

Materiál vydalo Město Hrádek nad Nisou v rámci projektu „Geopark Hrádek n/N - Jasna Góra“, CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_012/0002463. Projekt je realizován z Programu Přeshraniční Spolupráce Interreg V-A Česká republika-Polsko prostřednictvím Euroregionu Nisa.

RCN

IEV

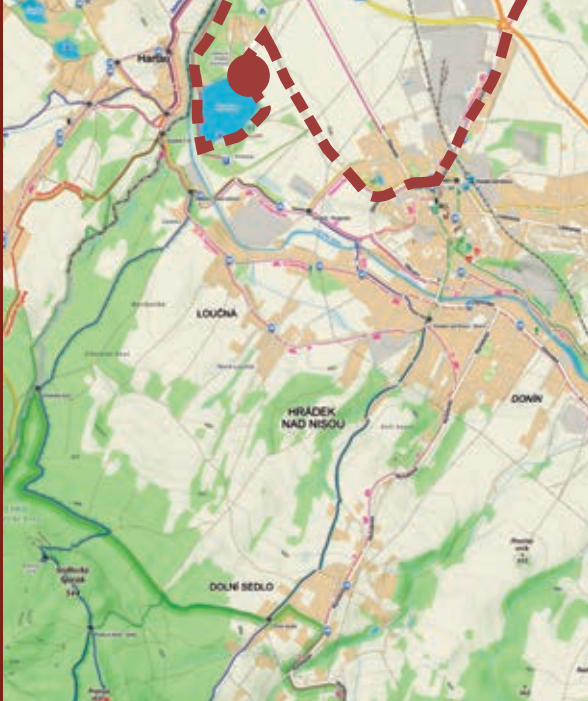

Barokní kostel v Sieniawce

Barokní kostel byl postaven kolem roku 1440. Křtitelnice a kropenka byly zhotoveny z pískovce kolem roku 1500. Ve středověku byl zasvěcen svaté Tekle. V letech 1540-1580 byl kostel opuštěný. Po třicetileté válce sloužil jako evangelický chrám.

Před staletími zde byl obraz Panny Marie, který prý měl zázračné účinky a byl poutním místem. Jednalo se o polopostavu Marie s Ježíškem v náručí, namalovanou pravděpodobně na lípě. Barevný obraz na zlatém podkladu byl obklopen dřevěným rámem a byl jeden loket vysoký a tři čtvrtě lokte široký. V roce 1730 ho král August Silný nechal přenést do Drážďan.

Questová trasa vás provede okolím česko-německo-polského trojzemí. V mělké pánvi se v průběhu třetihor vytvořily vrstvy hnědého uhlí, jehož těžba krajinu významně poznamenala.

Trasa questu je přibližně 15 km dlouhá, má minimální převýšení a vyplatí se na ní vyrazit na kole. Začíná a končí na severním okraji rekreačního areálu Kristýna v Hrádku nad Nisou. Projedete podél řeky Nisy až do Sieniawky a odtud k aktivnímu dolu Turów. Zpět do Hrádku nad Nisou se dostanete přes Kopaczów a Oldřichov na Hranicích. V Hrádku nad Nisou na Oldřichovské ulici si nenechte ujít nově vybudovaný geopark.

Rekreační areál Kristýna

Nádrž Kristýna vznikla zatopením povrchového dolu. V šachtách se zde těžilo od konce 18. století. Roku 1952 započala povrchová těžba. Po 20 letech byla ukončena a důl se do 3 let sám zaplavil podzemní vodou. Dnes je Kristýna oblíbeným místem obyvatel Hrádku nad Nisou i širšího okolí.

Poblíž Trojzemí vznikl v prohlubních po těžbě uhlí zajímavý mokřad, který je domovem řady obojživelníků - čolků, mloků a asi 6 druhů žab. V roce 2014 zde byly vybudovány povalové chodníčky, z nichž dnes můžeme pozorovat pestrý život ve vodě i kolem. Určitě stojí za to se zde zastavit.

Černá Louže

UÁY

EEO

AÍŤ